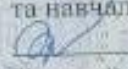

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
 Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

для студентів

спеціальності
освітньо-професійної програми
освітньо-професійного ступеня

073 Менеджмент
Організація виробництва
фаховий молодший бакалавр

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02134904
Менеджмент з іхології
копіювати не можна

Підписано № 1025

Підписано: _____
Голова комісії

№ _____ 20 23 р.

Київ-2023

Розробник: Пандазі Анастасія Володимирівна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Пандазі Анастасія Володимирівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від « 30 » серпня 2023 року № 1

Голова циклової комісії Вікторія КАЗАКОВА

Робочу програму перевірено

« ____ » _____ 2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90
Курс	3
Семестр	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Основи критичного мислення» є поглибити знання з критичного мислення, розвивати навички аналітичної та критичної роботи з інформацією, вміння аргументовано висловлювати свою позицію та генерувати прогресивні ідеї.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Основи критичного мислення» є:

- формувати теоретичні знання про основні форми мислення, закони і правила логіки;
- ознайомити з технологіями критичного мислення;
- формувати навички застосування знань, отриманих в рамках вивчення дисципліни, на практиці – в спілкування, спорі, виступі як у навчальному процесі, так і в повсякденному житті ;
- сформувати вміння використовувати максимальну кількість підходів до вирішення складних задач, знаходити нестандартні шляхи їх розв’язання.

Результати вивчення дисципліни дозволять здійснити практичну підготовку та сформувати ряд відповідних **компетентностей**:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК5	Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту з позиції корпоративної соціальної відповідальності та соціально-орієнтованого бізнесу	4-6
ФК9	Вміння організувати роботу команди та здійснювати управління її діяльністю	4-6
ФК11	Здатність створювати та організувати ефективні комунікації в процесі управління, використовувати управлінське, облікове, комунікативне програмне забезпечення	1-8
<i>Предметні компетентності</i>		
	готовність будувати міркування відповідно до законів мислення та логічних правил, уникати помилок та знаходити їх у міркуваннях інших	1-3
	здатність до абстрактного мислення, раціональної аргументації, аналізу та синтезу	4
	готовність пояснювати у чому полягає значення роботи з інформацією у сучасному світі, які є види і джерела інформації, як	3

	здійснювати їх пошук	
	вміння відрізняти факти від думок, виявляти ідеологічні мотиви, спрямованість інформації	2-3
	вміння будувати діалог з використанням контраргументації та спростування	4-6

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни студент:

- використовує інструменти менеджменту в процесі організації підприємницької діяльності (ПРН 8);
- демонструє знання різних видів управління орієнтуючись на специфіку кожного ієрархічного рівня (ПРН 9).
- застосовує набуті знання для пошуку, оброблення та аналізу фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел;
- вміє критично оцінювати та аналізувати явища і процеси;
- виявляє маніпулятивний контент інформації, розпізнає маніпулятивні та провокаційні медіаповідомлення;
- знає комунікативні стратегії і тактики та засоби їх реалізації в публічному управлінні;
- виявляє комунікативні невдачі, аналізує їх причини з метою пошуку шляхів подолання;
- використовує прийоми і методи критичного мислення для інформаційного забезпечення діяльності керівника.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів, тем	Кількість годин						
		усього	Аудиторна:					самостійна
			лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Сутність критичного мислення								
1.	Критичне мислення в системі когнітивних наук	8	2	2				14
2.	Перешкоди ефективного мислення: упередження та стереотипи	9	2	2				
3.	Критичне мислення при роботі з інформацією в умовах воєнного стану	11	2	2	2			
	Модульний контроль	2						
	Разом за змістовим модулем	30	6	6	2			14
Змістовий модуль 2. Критичне мислення як основа інтелектуальної діяльності								
4.	Основи теорії аргументації. Дискусія та дебати	13	2	4	2			14
5.	Еристика	10	2	4				
6.	Риторика. Основні напрями діяльності оратора	11	2	2	2			
	Модульний контроль	2						
	Разом за змістовим модулем 2	36	6	10	4			14
Змістовий модуль 3. Особливості практичного застосування навичок критичного мислення в умовах воєнного стану								
7.	Процес прийняття рішення	11	2	2				14
8.	Феномен творчого мислення	11	2	2				
9.	Модульний контроль	2						
10.	Разом за змістовим модулем 3	24	4	4				14
	Усього	90*	16	20	6	-	-	42

*з урахуванням МКР (6 год.)

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність критичного мислення

Тема 1. Критичне мислення в системі когнітивних наук

Визначення понять «мислення», «критичне мислення», «творче мислення» в системі когнітивних наук. Критичне мислення як одна із головних навичок в системі освіт XXI століття. Потреба в критичному мисленні в добу інформаційного суспільства.

Рівні мислення (загальне, предметне, критичне). Особливості посттоталітарного мислення. Риси критично мислячої людини. Перешкоди на шляху до критичного мислення. Зміст критичного мислення. Навики та вміння, необхідні для критичного мислення. Технології розвитку критичного мислення. Поняття евристика та еристика.

Ключові слова: мислення, критичне мислення, творче мислення.

Література: [1, 2, 6, 8].

Тема 2. Перешкоди ефективного мислення: упередження та стереотипи

Мислення з точки зору когнітології. «Ілюзія знання» та її наслідки для індивідуального і колективного мислення. Ментальні моделі та ментальні пастки.

Види когнітивних упереджень. «Ідоли пізнання» Ф. Бекона. Мапа когнітивних упереджень. Соціальні упередження. Поведінкові упередження. Стереотипи та ймовірності. Види стереотипів.

Пам'ять як джерело омани. Феномен «хибних спогадів» та явище «оптимізму пам'яті».

Ключові слова: мислення, упередження, стереотипи, пам'ять.

Література: [1, 2, 6, 8].

Тема 3. Критичне мислення при роботі з інформацією в умовах воєнного стану

Визначення понять: інформація, знання, інформаційна реальність, інформаційне суспільство. Види інформації. Навики критичного мислення при оцінці інформації. Робота з джерелами інформації.

Маніпуляції при роботі з цифровою інформацією. Вплив ефекту обрамлення, форматування інформації. Поняття «мова ненависті».

Гібридна війна, інформаційна війна та інформаційна безпека. Відмінність пропанди від інформаційної війни. Основи медіаграмотності. Поняття «фейк», «дівфейк» та постправа.

Ключові слова: інформація, інформаційне суспільство, маніпуляція, фейк, медіаграмотність, дівфейк, постправа.

Література: [1, 2, 6, 8].

Змістовий модуль 2. Критичне мислення як основа інтелектуальної діяльності

Тема 4. Основи теорії аргументації. Дискусія та дебати

Аргументація в системі логіки та риторики. Апеляція до логосу, етосу та патосу в теорії аргументації. Розмовна, наукова, ділова, політична, пояснювальна аргументації, їх особливості. Ціль аргументації. Структура аргументації: теза, аргумент, демонстрація.

Класифікація та техніка постановки запитань. Види запитань (відкриті і закриті, прості й складні, уточнювальні, доповнюючі, риторичні, проблемні, провокаційні, софістичні, навідні, формуючі думку). Логічні помилки у відповідях. Метод QBQ (Question Behind the Question) для розвитку проактивного мислення.

Правила проведення дебатів. Формати проведення дебатів: дебати Карла Поппера, політичні дебати, дебати Лінкольна-Дугласа, модель ООН, відкриті дебати, менеджер-формат, формат Теда Тернера.

Ключові слова: аргументація, дискусія, дебати.

Література: [1, 2, 3, 5].

Тема 5. Еристика

Види суперечки: за місцем проведення, метою, логічною ознакою, способом проведення. Прийоми та засоби суперечки.

Ключові слова: суперечка, діалектика.

Література: [1, 2, 3, 4, 5].

Тема 6. Риторика. Основні напрями діяльності оратора

Визначення риторики. Основні напрями діяльності оратора: інвенція, диспозиція, елокуція, меморія, акція.

Ключові слова: риторика, меморія, диспозиція.

Література: [1, 2, 3, 4, 5].

Змістовий модуль 3. Особливості практичного застосування навичок критичного мислення в умовах воєнного стану

Тема 7. Процес прийняття рішення

Прийняття розумних рішень. Структура прийняття рішення. Дескриптивні і прескриптивні процеси. Евристика наочності. Евристика репрезентативності. Тенденція приймати бажане за дійсне. Капкан. Психологічна реактивність. Легкодумність.

Схематизація прийняття рішення. Напрацювання альтернативних варіантів. Розрахунок рішення. Обов'язки і оцінки після прийняття рішення. Когнітивний дисонанс. Оцінка минувшим числом і передбачуваність.

Ключові слова: рішення, когнітивний дисонанс, евристика.

Література: [1, 2, 6, 7].

Тема 8. Феномен творчого мислення

Визначення творчості. Латеральне і вертикальне мислення. Чуттєвість, синергія і інтуїція. Інсайт і Інкубація. Мислення по аналогії. Стратегії творчого мислення. Перехід кількості в якість. Активізація пасивного знання. Проглядання візуального мислення.

Ключові слова: творче мислення, інсайт, інкубація.

Література: [1, 2, 6, 7].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Семінарське заняття та практичне заняття оцінюється за 10-бальною шкалою.

Критерії оцінювання виконання на семінарському/практичному занятті

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується—недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання / відповідь розпочата чи взагалі відсутня

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною шкалою.

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	2	2
Відвідування семінарських занять	1	4	4	5	5	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	0	0
Робота на семінарському занятті	10	2	20	4	40	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20	0	0
Виконання завдань самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			68		100		54
Максимальна кількість балів: 222							
Розрахунок коефіцієнта: $222 / 100 = 2,22$							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання.

Здобувачі освіти проходять онлайн-курси (один на вибір)

- «Критичне мислення і інформаційна культура» на платформі «Освітній хаб міста Києва» за посиланням <https://eduhub.in.ua/courses/scorm-kurs-12-kritichne-mislennya-i-informaciyna-kultura> ;

- «Критичне мислення в українському контексті» платформі «Prometheus» за посиланням https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+СТІUC101+2022_T2_3 .

Самостійна робота вважається виконаною після того, як студент отримає сертифікат про проходження даного курсу. Оцінювання здійснюється за 5-бальною шкалою.

Критерії оцінювання виконання самостійних робіт

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для визначення успішності навчання проводиться модульна контрольна робота, яка оцінюється за 25 бальною шкалою.

Розробляється викладачем в залежності від фактичного навчального матеріалу та з урахуванням «Критеріїв оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті».

Завдання модульної контрольної роботи у своїй сукупності охоплюють усі теми модуля. Кількість варіантів кожного комплекту МКР – 5. Кожен варіант складається з двох типів завдань: тестові завдання (20 тестових питань в кожному варіанті), що оцінюється у 10 балів за кожен термін та практичне завдання – 20 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Під час вивчення дисципліни застосовується така форма семестрового контролю як залік. Виставляється за результатами виконання студентами програми курсу за 100-бальною шкалою.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Основи критичного мислення»

Разом: 90 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 20 год., практичні заняття – 6 год., самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 6 год.

Назва модуля	Сутність критичного мислення			Критичне мислення як основа інтелектуальної діяльності			Особливості практичного застосування навичок критичного мислення в умовах воєнного стану	
Кількість балів	68 балів			100 бали			54 бали	
Теми лекцій	Критичне мислення в системі когнітивних наук	Перешкоди ефективного мислення: упередження і стереотипи	Критичне мислення при роботі з інформацією	Основи теорії аргументації. Дискусія та дебати	Еристика	Риторика. Основні напрями діяльності оратора	Процес прийняття рішень	Феномен творчого мислення
Теми семінарських	Критичне мислення в системі когнітивних наук	Критичне мислення в системі когнітивних наук	Критичне мислення при роботі з інформацією	Основи теорії аргументації. Дискусія та дебати	Еристика	Риторика. Основні напрями діяльності оратора	Процес прийняття рішень	Феномен творчого мислення
Тема практичних			Критичне мислення при роботі з інформацією	Дискусія та дебати		Ораторське мистецтво. Виступ		
Види поточного контролю	МКР – 25 балів			МКР – 25 балів			МКР – 25 балів	
Підсумковий контроль	224/100 = 2,24							

8. Рекомендована література

Базова

1. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів вищих навчальних закладів усіх спеціальностей. К. : Центр учбової літератури, 2020. 370 с.
2. Левітін Д. Структуроване мислення. Ясний розум в інформаційному хаосі. К.: Наш формат, 2020. 456 с.

Допоміжна

3. Колотілова Н.А. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку: монографія. К. : «Центр учбової літератури», 2019. 272 с.
4. Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 176 с.
5. Нікітіна А.В., Барилова Г.К., Кравченко М.В. Риторика : навч. посіб. Старобільськ, 2021. 99 с.

Інформаційні ресурси

6. Підбірка актуальних ресурсів з медіаграмотності: [портал Ресурсного центру ГУРТ, провідного національного центру суспільної інформації та експертизи]. URL: <https://gurt.org.ua/articles/42722/>
7. Бібліотека Міжнародного центру Критичного мислення (корисні матеріали англійською). URL: <http://www.criticalthinking.org/pages/index-of-articles/1021/>
8. Критичне мислення: сутність, пошуки, досвід. URL: http://www.slideshare.net/metod_1/ss-43423651